

ولایت مداری

بانوی عقل و صبر

(زینب کبری سلام الله علیها)

نام دختر علی(ع) را رسول خدا(ص) انتخاب کرد و زینب(زین+اب) به معنای زینت پدر گذاشت. زینب(س) علم لدنی یعنی علمی که مستقیماً از ذات الهی به شخص افاضه شده باشد، دارد. او از عاشقان عبادت و شب زنده داران عاشق بود و هیچ مصیبتی او را از عبادت باز نداشت او در سخت ترین شرایط عفت خویش را به نمایش گذاشت و در دوران اسارت و در حرکت از کربلا تا شام، سخت بر عفت خویش پای فشرد. تا آنجا که بر سر یزید فریاد زد (برای پاسداری از مرزهای حیا و عفت) ، ای پسر آزاد شده جدّ ما، این از عدالت است که زنان و کنیزکان خویش را پشت پرده نشانی و دختران رسول خدا(ص) را به صورت اسیر به این سو و آن سو بکشانی نقاب آنان را دریدی و صورتهای آنان را آشکار نمودی. او کسی بود که به بانوی صبر مشهور است و دارای فصاحت و بلاغت و ایثار و شجاعت است.

ولایت مداری زینب(س) در عاشورا و بعد از آن

ولایت مداری یعنی تابع امر ولی زمان خود بودند به گونه ای که تمام اعمال و حرکات و تصمیمات فرد مورد رضایت امام زمانش باشد. ولایتمداری یکی از ویژگی های شاخص حضرت زینب(س) است و از آنجایی که ولایتمداری را با دل و جان درک کرده بود امام حسین(ع) را ولی خود دانسته بود و از ایشان اطاعت کامل می کرد. به همین خاطر بود که حضرت زینب(س) خانه و زندگی و فرزندان را برای انجام رسالت عظیم ولایتمداری فدا کرد.

زینب کبری(س) یک زن بزرگ است عظمت این زن به خاطر موضع و حرکت عظیم انسانی و اسلامی او براساس تکلیف الهی است. کار او، تصمیم او، نوع حرکت او، به او اینگونه عظمت داد. هرکس چنین کاری کند هرچند

دختر امیر المومنین(ع) نباشد عظمت پیدا می کند. بخش عمده این عظمت از اینجاست که اولاً: موقعیت را شناخت هم موقعیت قبل از رفتن امام حسین(ع) به کربلا، هم موقعیت لحظات بحرانی روز عاشورا، هم موقعیت حوادث کشنده بعد از شهادت امام حسین(ع) را و ثانیاً طبق هر موقعیت یک انتخاب کرد و این انتخاب ها زینب(س) را ساخت.

حضرت زینب(س) در خانواده ای ولایتمدار تربیت شده بود اوج ولایتمداری زینب(س) را می توان در واقعه کربلا دید البته ولایت مداری ایشان هم قبل از عاشور و هم بعد از عاشورا جلوه گر است.

سرّی در زینب(س) می ماند اگر زینب نبود

کربلا در کربلا می ماند اگر زینب نبود

1. مدیریت صحیح در طول اسارت

حضرت زینب(س) با سخنان و وصایای برادرش امام حسین (ع) در طول مسیر اسارت از کربلا به کوفه و سپس شام از زنان و کودکان اهل بیت(ع) نگهداری نمود. در کوفه ابن زیاد به دنبال بزرگ اسیران می گشت، یکی از اسرا پاسخ داد، زینب(س) دختر علی (ع) بزرگ ماست. این احترام و ارج نهادن به شخص زینب(س) در طول اسارت توسط زنان کاروان نشان آن دارد که زینب(س) رسالت خود را به خوبی انجام داده و مورد تایید زنان و کودکان کاروان و حتی شخص امام سجاد(ع) بوده است.

2. پرستاری و حمایت از امام زمان خویش(امام حسین(ع) و امام سجاد(ع))

حضرت زینب در روز عاشورا و پس از آن در کوفه و شام به حمایت از امام زمان خویش پرداخت حمایت و پرستاری از امام سجاد (ع) به قدری اهمیت دارد که از زبان خود امام سجاد(س) نقل شده که : در شب عاشورا زمانی که مریض بودم عمه ام زینب(س) از من پرستاری می کرد. پس از شهادت امام حسین(ع) زمانی که دشمنان قصد داشتند با به آتش کشیدن خیمه ها امام سجاد(ع) را در خیمه ها به آتش کشیده و او را به کشتن دهند، حضرت زینب(س) همواره در کنار امام بودند و ایشان را یاری می کردند؛ و همچنین هنگامی که در کاخ یزید قصد کردند که امام سجاد(ع) را به شهادت برسانند حضرت زینب(س) با رشادت تمام فریاد برآوردند که اگر بخواهید او را بکشید در ابتدا باید مرا بکشید؛ چون برای اعراب قتل یک زن ننگ بود از این کار منصرف شدند.

او با فصاحت و بلاغت زبانی که داشت با خطبه های آتشین خود در کوفه و شام به دفاع از اهل بیت پرداخت و توانست به خوبی از امام دفاع کند و آرمانهای امام را برای همگان تشریح نموده و به این صورت حمایت جانی و زبانی خود را نشان داد، این یعنی ولایت مداری حضرت زینب(س).

3. پرورش فرزندان متعهد به اسلام و آرمانهای امام زمانش

نه تنها زینب(س) بلکه خانواده اش مظهر تجلی باورهای شیعی و بخصوص قبول جایگاه امام و ولایت امام حسین(ع) بوده است، تا جایی که وقتی به طرف کربلا حرکت کرد و دو فرزندش محمد و عون نیز به همراه برد و آنها نیز در کربلا وقتی که حقانیت امام زمان خود را دیدند به میدان جنگ شتافتند و جنگیدند تا آنکه به شهادت رسیدند. زینب(س) نه تنها لحظه شهادت که حتی پس از آن هم نامی از فرزندان خود نبرد که مبادا امام حسین(ع) کوچکترین اظهار شرمندگی را داشته باشند و اینگونه دین خود را نسبت به اسلام ادا کرد.

4. واگذاری نیابت خاصه امام حسین(ع) به حضرت زینب(س)

همزمان با شهادت امام حسین(ع) در کربلا و ضعف بدنی امام سجاد(ع) و سپس اسارت زنان و کودکان حسینی به کوفه و شام، لازم بود تا شخصی آگاه، مدیر و مدبر این کاروان را هدایت کند و چنین شخصی در این زمان، کسی جز حضرت زینب(س) نبود. آماده شدن حضرت زینب(س) برای این قسمت از ولایت مداری اش، یعنی نیابت خاصه از طرف امام زمانش، مستلزم عاملی بوده که در شب عاشورا به خوبی مشهود است. آن جا که در شب عاشورا و سپس در روز عاشورا امام حسین(ع) مسئولیت حفاظت از زنان و کودکان حرم را به زینب سپرده و او را در این امر به تقوای الهی و صبر فرا خواند، این امر، نشان از آن دارد که امام، زینب(س) را برای نیابت خاصه خود آماده می کند و بدین طریق ولایت پذیری او را به امتحان می گذارد.

5. معرفی خاندان عترت و شجره ملعونه

حضرت زینب(س) در مسیر اسارت کاروان حسینی در کوفه و شام با ایراد خطبه های آتشین خود در مساجد و کاخ ابن زیاد و یزید، توانست ماهیت دروغین و گرگ صفت حکومت اموی و عاملان وی را آشکار و جایگاه امامت و ولایت خاندان رسالت و امامت را تبیین نماید. اولین نمود، آشکار شدن خوی پلید اموی و جایگاه رسالت و امامت در زمان شهادت امام حسین(ع) و پس از آن، در زمانی واقع شد که زینب(س) با دیدن اجساد کشته شدگان به خصوص فرزندان آل علی در مقابل دشمن لب به سخن گشود و با معرفی اجداد مطهرش قصد شناساندن ولایت واقعی را داشت؛ در مجلس یزید هم نقش ولایت پذیری واقعی را نشان داد زمانی که یزید بر پیروزی خود بر امام حسین(ع) و خواری و گمراهی اهل بیت(ع) سخن راند، زینب(س) در دفاع از خط ولایت گفت: همانا خدا پدر،

برادر و جدم رسول الله، تو و پدر و جدّت را هدایت کرد. و در ادامه خطاب به یزید گفت: تو امیری هستی که ظلم و قدرت تو را فرا گرفته است.

واقعا کربلا بدون زینب(س) کربلا نبود عاشورا بدون زینب(س) آن حادثه تاریخی ماندنی نمی شد. در این حادثه چنان شخصیت زینب(س) بارز و آشکار است که انسان احساس می کند حسین دوم است در پوشش یک زن. اگر زینب(س) نبود شاید پیام امام حسین(ع) به هیچ کس نمی رسید شاید امام سجاد(ع) هم کشته می شد. خطبه فراموش نشدنی حضرت زینب(س) در بازار کوفه یک حرف زدن معمولی نبود یک تحلیل عظیم از وضع جامعه اسلامی در آن دوره است که با زیباترین کلمات و با عمیق ترین و غنی ترین مفاهیم در آن شرایط بیان شده است. کربلا صحنه ولایت مداری و ولایت پذیری بود که نمود عینی آن در رفتار و گفتار عاشوراییان جلوه گر شده است. هیچ حادثه ای زلال تر، خالص تر، و الگو پذیرتر از حادثه کربلا نیست و می توان گفت ناب ترین و خالص ترین و در عین حال تاثیرگذارترین انقلاب تاریخ، کربلاست. چنانچه امام خمینی(ره) فرمودند: "ما هر چه داریم از محرم و صفر است" پس می توان گفت که ریشه انقلاب ما نیز در حادثه کربلا نهفته است.

حضرت زینب(س) حضور هفت معصوم را درک کرده بود در تمامی ابعاد ولایت مداری (معرفت امام، تسلیم بی چون و چرا بودن، معرفی و شناساندن ولایت، فداکاری در راه آن) سرآمد است اما با چشمان خود مشاهده کرده بود که چگونه مادرش خود را سپر بالای امام خویش قرار داده و خطاب به ولی خود گفت: روحم فدای روح تو و جانم سپر بالای جان تو باد و سرانجام نیز شهیده راه ولایت شد. زینب نیز درس ولایت مداری را از مادر آموخت و آن را به زیبایی در کربلا به عرصه ظهور رساند او از یک سو در جهت معرفی و شناساندن ولایت از طریق نفی

اتهامات و یادآوری حقوق فراموش شده اهل بیت تلاش کرد و ازسوی دیگر به برملا ساختن چهره پلید امویان و جنایات آنها پرداخت.

اگر سفر حضرت زینب(س) از کربلا به شام نبود شهادت امام حسین(ع) ابتر می ماند و واقعیت نهضت عاشورا در عالم نشر داده نمی شد چون ایشان در ترویج این نهضت و واقعیت، تلاش های زیادی را انجام داد.

دردوران حاضر نیز هر فردی که ادعای ولایت دوستی و ولایتمداری دارد باید همچون این بانوی بزرگوار در زمینه ولایتمداری ثابت قدم و استوار باشد و حتی ذره ای در این مسیر کوتاه نیاید و به هیچ قیمتی نسبت به ولایت فقیه، خود را خالی نکند. ازخود گذشتگی حضرت زینب(س) به خاطر این بود که به امامش وفادار بود و امامش را نباید تنها می گذاشت و هدف و برنامه امام زمانش را قبول داشت. حرکت زینب(س) از برای دفاع از ولی خدا برای آن نبود که برادرش نیاز به کمک داشت بلکه اگر هر فرد دیگری به غیر از امام حسین(ع) عهده دار مقام ولایت بودند برای دفاع از او بر می خاست.

منابع:

سیدعلی، خامنه ای، انسان 250 ساله، تهران، موسسه ایمان جهادی، 1390

جواد، محدّثی، پیامهای عاشورا، اداره آموزشهای عقیدتی سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه، 1381

جمعی از پژوهشگران، ره توشه راهیان نور، قم، تظاهرات، 1392

فضل بن حسن، طبرسی، اعلام الوری و اعلام الهدی، قم موسسه آل البیت، ج 1

محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، بیروت دارالاحیاء التراث العربی، ج 45